

וַיֵּצֵא נִשְׁמָתָם וּמִתְעַכֵּל אוֹתוֹ תַרְדּוּד רָקַב, וּנְשָׂאָר גּוֹף שׁוֹבְבָנָה שָׁם [האור] שְׁלוֹ כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ וְכוּזֵהר הַרְקִיעַ, שְׁכָתוֹב (דניאל יב) וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֵהר הַרְקִיעַ וְגו', וְאִזּוּ כִּסְף שָׁלֵם, גּוֹף שָׁלֵם בְּלִי עֲרֻבּוּבָה אַחֲרָת.

שְׂאֵמֶר רַבִּי יַעֲקֹב, גּוֹף שְׂמַאִיר יִזְרַק הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא מְלַמְעֵלָה, שְׁכָתוֹב (ישעיה כו) כִּי טַל אֲוֵרוֹת טִלְף, וְכָתוֹב (שם כב) הִנֵּה ה' מְטַלְטֵלְךָ וְגו'. וְאִזּוּ יִקְרָאוּ קְדוּשִׁים עֲלִינוּנִים, שְׁכָתוֹב (שם ד) קְדוּשׁ יֵאמֵר לוֹ. וְזֵהוּ שְׁנִקְרָא תַחֲתֵת הַמֵּתִים שֶׁל הַסּוּף, וְזֵהוּ [כִּסְף שָׁלֵם גּוֹף שָׁלֵם] [נְסִיוֹן] אַחֲרוֹן, וְלֹא יִטְעֲמוּ עוֹד טַעַם הַמְּוֹת, שְׁכָתוֹב בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם ה' כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְגו' כִּי בְרַף אֲבָרְכֶךָ וְגו'. וּבְאֹתוֹ זְמַן מִתְפַּלְלִים הַצַּדִּיקִים שְׁלֹא יִתְנַסּוּ בְּזֵה יוֹתֵר.

מַה כָּתוֹב? וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל וְגו'. אֵלּוֹ שְׂאָר רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁנִקְרָאוּ אֵילִים, כְּמוֹ שְׂנֵאמֶר (ישעיה ס) אֵילֵי נְבוֹת יִשְׁרָתוּנְךָ, וּמִתְרַגְּמִים: גְּדוּלֵי נְבוֹת. אַחַר נֶאֱחָז בְּסִבְךָ וְגו', כְּמוֹ שְׂנֵאמֶר וְכָל קִרְנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ. וַיִּלֶּךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וְגו', שֶׁהֵם מְזַמְנִים לְהִתְנַסּוֹת בְּכָל נְסִיוֹן רַע, וַיִּשְׂאָרוּ הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ מְלֹאכִים עֲלִינוּנִים קְדוּשִׁים לְיַחַד אֶת שְׁמוֹ, וְלִכְּן כָּתוֹב (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד וְגו'.

אָמַר לוֹ [אָמַר לָהֶם] רַבִּי יְהוּדָה, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה פִּתְחוּ הַפֶּתַח. נִכְנַס יוֹם אַחַר, וְנִכְנַסוּ לְפָנָיו כָּל בְּנֵי הָעִיר. אָמְרוּ לוֹ, יֵאמֶר לָנוּ מִר דְּבַרֵי תוֹרָה בְּפִרְשָׁה שְׁקָרִינוּ בָּהּ בַּיּוֹם שִׁבְתָּ, וְה' פִּקַּד אֶת שְׁרָה. קָם בֵּין הָעַמּוּדִים, פִּתַּח וְאָמַר, וְה' פִּקַּד אֶת שְׁרָה וְגו'. שְׁלֹשָׁה מִפְתָּחוֹת בִּידוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְלֹא מִסְרָם לֹא בִיד מְלֹאָךְ וְלֹא בִיד שְׁרָף: מִפְתַּח שֶׁל חַיָּה, וְשֶׁל גְּשָׁמִים, וְשֶׁל תַּחֲתֵת הַמֵּתִים. בָּא אֵלָיוּ וְנִטַּל הַשָּׁנִים - שֶׁל גְּשָׁמִים וְשֶׁל תַּחֲתֵת הַמֵּתִים.

גּוֹפָא דְאַתְבְּנֵי תַמָּן (נ"א נְהוּרָא) דִּילִיָּה פְנֵהוּרָא דְשִׁמְשָׁא וּכְזֵהרָא דְרַקִיעָא דְכָתִיב, (דניאל יב) וְהַמְשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֵהר הַרְקִיעַ וְגו'. וּכְדִין בְּסַפָּא שְׁלִים, גּוֹפָא שְׁלִימָא בְּלֹא עֲרֻבּוּבָא אַחֲרֵינֵיא.

דְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב גּוֹפָא דְנִהִיר יִרְמֵי קְדָשָׁא בְרִיף הוּא מְלַעֲיֵלָא דְכָתִיב, (ישעיה כו) כִּי טַל אֲוֵרוֹת טִלְף.

וּכְתִיב (ישעיה כב) הִנֵּה יִי מְטַלְטֵלְךָ וְגו'. וּכְדִין יִתְקַרוּן קְדִישִׁין עֲלֵאִין דְכָתִיב, (ישעיה ד) קְדוּשׁ יֵאמֵר לוֹ. וְדָא הוּא דְאַתְקָרִי תַחֲתֵית הַמֵּתִים דְבִתְרֵינֵיא, וְדָא הוּא (כִּסְפָּא שְׁלִים גּוֹפָא שְׁלִימָא) (נ"א נְסִיוָא) בְּתַרֲיֵיא וְלֹא יִטְעֲמוּן עוֹד טַעֲמָא דְמוֹתָא דְכָתִיב בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם יִי כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְגו' כִּי בְרַף אֲבָרְכֶךָ וְגו'. וּבְהַהוּא זְמַנָּא מַצְלוֹ צַדִּיקֵיא דְלֹא יִתְנַסּוּן בְּדָא יִתִּיר.

מַה כָּתִיב וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל וְגו'. אֵלּוֹן שְׂאָר חַיִּיבֵי עֲלֵמָא דְאַתְקָרוּן אֵילִים כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ישעיה ס) אֵילֵי נְבוֹת יִשְׁרָתוּנְךָ וּמִתְרַגְּמִין בְּרַבְרֵי נְבוֹת. אַחַר נֶאֱחָז בְּסִבְךָ וְגו' כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (תהלים עה) וְכָל קִרְנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ. (וישֶׁלַח אַבְרָהָם וְגו) וַיִּלֶּךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וְגו'. דְאֵנוּן מְזַמְנִין לְאַתְנַסָּאָה בְּכָל נְסִיוָא בִישָׂא, וַיִּשְׁתַּאֲרוּן הַצַּדִּיקִים לְעֲלֵמָא דְאַתִּי כְּמְלֹאכִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין לְיַחַדָּא שְׁמִיָּה, וּבְגִין כֶּף כָּתִיב, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד וְגו'.

אָמַר לִיָּה (נ"א אָמַר לוֹ) רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה אֲצִלְחוּ פִתְחָא. עָאל יוֹמָא אַחֲרָא עָאלוּ קַמִּיָּה כָּל בְּנֵי מְתָא, אָמְרוּ לִיָּה לִימָא לָן מִר מְלִיָּיא דְאוֹרֵינֵיא בְּפִרְשָׁתָא דְקָרִינוּן בָּהּ יוֹמָא דְשַׁבְתָּא וַיִּי פִקַּד אֶת שְׁרָה. קָם בֵּינֵי עַמּוּדֵי, פִּתַּח וְאָמַר וַיִּי פִקַּד אֶת שְׁרָה וְגו'. שְׁלֹשׁ מִפְתָּחוֹת בִּידוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְלֹא מִסְרָם לֹא בִיד מְלֹאָךְ וְלֹא בִיד שְׁרָף. מִפְתַּח שֶׁל חַיָּה וְשֶׁל גְּשָׁמִים וְשֶׁל תַּחֲתֵית הַמֵּתִים. בָּא אֵלָיוּ וְנִטַּל הַשָּׁנִים שֶׁל גְּשָׁמִים וְשֶׁל תַּחֲתֵית הַמֵּתִים.